

Abonementa po pošti:
 za leto naprej . . . K 26.—
 za pol leta . . . K 13.—
 za četrt . . . K 6.50
 za en mesec . . . K 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V upravnistvu:
 Za celo leto naprej . . . K 22.40
 za pol leta . . . K 11.20
 za četrt . . . K 5.60
 za en mesec . . . K 1.90
 Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne šte. 10 v.

SLOVENE

Inserati:
 Enostolna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . 13 v
 za trikrat . . . 10 v
 za več kot trikrat . . . 9 v
 V reklamnih noticah stane enostolna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Izhaja:
 vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Shod somišljenikov S. L. S.

Ljubljana, 25. aprila.

Vkljub lepemu vremenu, ki naravnost izziva človeka, da poleti iz krašne Ljubljane na deželno, dasi naznanjajo zvonovi Markove procesije je napovedani shod somišljenikov S. L. S. v veliki Uniohovi dvorani ljubljanske krščanske socialno delavstvo, nad vse častno pa ljubljanska svetna inteligenca S. L. S. Med drugim opazimo deželna odbornika Jarca in dr. Pegana, drž. poslanca Gostinčarja, dež. poslanca Dimnika in Mandlja. Shod otvori v imenu sklicateljev deželni odbornik Jarc, na katerega predlog se izvoli za predsednika shodu deželni odbornik dr. V. Pegan, za podpredsednike pa dež. poslanc Dimnik, tesarski mojster Pust in Vokoslav Čatar. Dr. Pegan podeli po kratkem uvodu besedo načelniku S. L. S. dr. Ivanu Šusteršiču, ki ga shod burno pozdravi. Govor načelnika S. L. S. dr. Ivana Šusteršiča sledi, po stenografičnem zapisniku.

političen položaj.

(Govoril načelnik S. L. S. dr. Ivan Šusteršič.)

Gospoda moja! S. L. S. v Ljubljani nima posebnega mandata; nobenega deželnega, nobenega deželnega poslanc in tudi nobenega zastopnika v ljubljanski občinski svet. Tu okolnost pa ne odvrže stranke, in osebno ne odvrže poslance S. L. S. od želje, da vzdržujejo shod št. 93. in šteniki S. L. S. v Ljubljani. Poslanec in noben dolžnost, da tudi svoji ljubljanski somišljenikom poročamo na posredno o političnem položaju. S. L. S. ima dolžnost, da tudi v Ljubljani razvije svojo zastavo in dela na to, da tudi Ljubljani, v središču naše dežele, prodre ista ljudska misel, ki je zmagovito prodrla po celotni deželi, po celi Sloveniji in dr. naj se in naj ranejša liberalna nave.

Tako bomo odslej vestno vršili svojo dolžnost in vzdržujemo najožji stik ljubljanskim somišljeniki. Temu smotimo naj služiti tudi naš današnji shod, na katerem mi je poročati o političnem položaju.

Pomen velike politike za naše ljudstvo

Gospoda moja! Dovolite, da Vas nekoliko razim na polju velike politike, ne polju visoke politike, ki sicer vsakemu posamezniku ni tako blizu, ni tako priročna kakor domača politika. Toda v svesti smo moramo biti, da je ravno visoka, velika politika največjega pomena za blagor in napredek našega ljudstva in našega naroda.

Nevarnost vojske in S. L. S.

V zadnjem času nevarnost vojske. V tem nevarnem položaju, ko smo vsak dan pričakovali, poročila, da že pokajo topovi dol ob Drini in ob Savi in gori na gališk. meji, v tem resnem položaju je S. L. S. pokazala, da je prava ljudska stranka, ker je zastavila vse svoje moči za to, da se ohrani mir (Živahno odobravanje), ker vsaka prava ljudska stranka vidi v tem, da se ohrani mir, eno svojih najplemenitejših nalog.

Seveda, gospoda moja, o tem vprašanju se ne bom pričel s tistim liberalcem, ki sedi tam v St. Lovrencu na Tencin in ki je na shodu v Čatežu pod Zapravom upil: »Saj mi imamo rajši vojsko kot mir!« Temu moži bi le želel, da bi ga v vojski, ali vsaj pri kakem manevru vpregli pred kakšen kanon. (Veselost.) Prepričan sem, da bi že čez četrte ure začel stokati in mlo prositi, naj bo že temu konec. (Tako je!)

Vojska in ljudstvo.

Gotovim ljudem pač ni pomagati. Pomislimo, kaj pomeni vojska za jedro ljudstva, za kmečki stan. V hipu, ko izbruhne, morajo vsi krepki, zdravi, mladi možki zapustiti kmečke domove in iti v vojsko. Kako naj bi naši kmetje obdelovali zemljo, zlasti sedaj spomladi, ako bi krepkih domačih mož ne bilo doma! (Pritrjevanje.) Pomisliti moramo na to, potem pa koliko vdov, koliko sirot, koliko nesreče bi bilo v vsaki drugi hiši in koliko bi bilo reba plačevati za vojne stroške. (Tako je!) Kako bi trpela tudi trgovina in obrt! V celi deželi, v celi državi bi občutila vsa posamezna hiša, kakšna nesreča je vojska. To vé dandanes skoraj vsak otrok. — Potem pa pride liberalci in vpije: »Saj je dobro, da je vojska, saj je boljše, da je vojska, kakor pa, da je mir!« S takim človekom se ni mogoče prerekati in se tudi ne splašati. Prav pa je, da je pokazal, kakšni prijatelji ljudstva so nekateri liberalci! (Veselost.)

Gospoda moja! S. L. S. je storila, likor je bilo od nje odvisno, da ni prišlo vojske. (Klici: Tako je prav! Živahno pritjevanje. Živio-klici.)

Močna Avstrija prepreči vojsko.

Za preprečitev vojske pa je bilo v oddaljenem, usodnem trenutku na razpolago eno sredstvo, in to je: pokazati celu svet, da je Avstrija močna in da strijski narodi ne pustijo nobenega sovražnika, naj bo kedorkoli, čez mejo. (Pritjevanje!) To se je moralo pokazati! Sovražnik misli, da smo slabotni in da bomo morda še sami pobijali, če pride vojske, če pokažemo, da nimamo energije, da bi branili naše meje, potem planje sovražniki hitro po nas, potem imamo prav otovo vojsko. Tako je, in tega izpremeniti nismo v stanu. (Pritrjevanje.)

Nesmiselno postopanje socialne demokracije.

Zato je pa nesmiselno postopanje socialno-demokratske stranke. Socialno-demokratska stranka vedno naglašala, da za mir in da nasprotuje vsaki vojski, nem glasuje dosledno zoper vsak vojski, ki je potrebna vojaštvu. Kako se ohrani mir brez vojaštva, če imamo naše sosedne države močno vojske? Nemčija, Rusija, Italija in Francija držejejo velikanske armade! Kaj bi bilo, sedica, ako bi tudi mi ne imeli močne armade? Da bi nas požrli (Živahno pritjevanje), da bi Avstrijo razbili, da bi prišli potem mi Slovenci pod nemškega cesarja ali pa pod italijanskega kralja; zašli bi tedaj v mnogo slabši položaj, nego je oni, katerem se nahajamo danes. (Tako je!) Da se odvrne vojska, je eno potrebno: Moč se mora pokazati v tistem momentu, ko preti nevarnost, da nas napade sovražnik. Močnega se ne loti kmalu kdo. — Mi smo zastopali to stališče, in velika zašluga »Slovanske Jednote« je, da je kljub svojemu opozicijskemu stališču glasovalo za edinstvo avstrijskih narodov za obrambo skupne domovine. V hipu, ko je bil rekrutni kontingent iz glasovi opozicijske »Jednote« sprejet, začel se je bolj šati zunanji položaj. Tako smo z našim edino pravim postopanjem značno pripomogli, da se je zaprečila vojska in ohranil mir.

Liberalcem nikdar ni prav.

Zdaj pa seveda pridejo naši liberalci, katerim ni nikdar prav, kar mi delamo ter govorijo in pišejo o nekem »lakajstvu«, da je bil osebno govor, ki sem ga jaz imel v državnem zboru v rekrutni debati in v katerem govoru sem v glavnih potezih povdarjal ravno to, kar sem zdaj tu povedal, »lakajski« govor, da uganjamo v S. L. S. »lakajsko« politiko.

Gospoda moja, ni treba posebej povdarjati, da smo mi, ljudska stranka, tako kakor slovensko ljudstvo, prosti lakajskih čustev. (Tako je!) Ampak, jaz rečem,

da mi tudi v lakaju vidimo človeka in da nikakor ne spoštujemo takih kraljevskih princev, ki svoje lakaje pobijajo (Živahno pritjevanje in veselost.), med tem ko so se, kakor veste, liberalci kar topili lakajskega spoštovanja pred nesrečnim bivšim srbskim prestolonaslednikom Jurijem, ki je oznanjeval vojsko zoper našo državo in ki bi bil kmalu speljal svojo lastno domovino do popolnega pogina. O lakajstvu naj liberalci torej nikar ne govorijo. (Živahno pritjevanje.)

Lakajška politika liberalcev.

Ob tej priliki bi še opozoril liberalce na nekaj drugega. Saj še nismo pozabili tistih časov, ko je na Kranjskem vladal baron Hein. Saj se še vsi dobro spominjate tiste lakajske politike, ki jo je takrat na Kranjskem uganjala liberalna stranka. Naj liberalci nikar ne računajo na kratek spomin našega ljudstva. Naše ljudstvo ima dober spomin, in če mu danes liberalci kažejo radikalizem, jim nihče ne veruje, da je to resno. — Taki skoki le kompromitirajo liberalno stranko, ki dosledno tva med boleznim radikalizmom in lakajskim klečeplastvom. (Tako je!)

Pod Heinom in Švegljem so vodili lakajško politiko (Pritjevanje.), zdaj jim ugaja radikalna; potem pa utegne zopet priti lakajška na vrsto. (Klici: Tako je!)

Radikalna liberalna politika.

Gospoda moja! Saj je tudi smešno, ar liberalci uganjajo. Nedavno mi je prišel v roke list »Slov. Narod«, glasilo liberalne stranke. Na čelu je stal uvodni članek, ki se je zelo zavzemal za najradikalnejšo politiko, čes, da od sedanje vlade iti podpor za ljudske potrebe ne smemo prejemati. — (Veselost.) To je uvodni članek. Precej potem pa pride članek z debelim napisom: »Radikalna politika je neumnost.« (Burna veselost.) Zdaj naj se pa človek spozna o radikalni politiki liberalnih veljakov. (Povodljena veselost.)

Naivno pisarenje liberalnih listov.

Gospoda moja! Ena treba pri tem ribiti, in to je pa zelo resna stvar, namuč naivno pisarenje naših liberalnih listov b času zunanje krize, ob času, ko smo neli vojno nevarnost. Takrat je bilo žalob pisarenje neklih slovanskih listov v Avstriji, med njimi tudi slovenskih tako, kakor da bi gotovi listi želeli, da pride lo vojske, kakor da bi hrepneli, da bi Srbija udarila, kakor da bi komaj čakali, da bi stali v vojski bratje zoper brate — ker končno so Srbi naši bratje po narodnosti, in mi bi morali braniti seveda našo domovino, — da bi stal Slovenec in Slovan zoper Slovana, in kakor da bi hrepneli in želeli, da bi v vojni Srbija zmaga.

Gospoda moja! To je bila nevarna igra z ognjem. — V Belgradu in drugod v inozemstvu so ljudje mislili, če izbruhne vojska, da bodo Slovenci, in ne vem še kdo, Srbiji pomagali, se spuntali proti cesarju in sovražnik bo potem imel lahke delo. Taka je bila misel v Belgradu, Peterburgu, Parizu in drugod. V tem je bila grozna nevarnost, da res pride do vojske.

Mi vsi pa znamo, da tisti, ki so tako lahkomišljeno pisali, bi se v slučaju vojske hitro poskrili (Živahna veselost in pritjevanje.), da bi se nobeden izmed njih ne bil upal na dan. Vsak vé, da bi mi Slovenci in Hrvati v slučaju nevarnosti izpolnili svojo dolžnost napram svojemu cesarju in državi v polni meri. — Tako je bilo vselej in tako bo tudi z napreči v vsakem slučaju. (Živahno pritjevanje.)

Gospoda moja! Naši fantje niso zastoj pred tridesetimi leti preclivali svoje krvi v Bosni. — Dosti slovenske krvi je tam namočilo zemljo. Ali mislite, da bomo to zemljo zdaj dali iz rok? Priporili smo jo z orožjem v rokah, priborili s slovensko krvjo; naša je in naša mora ostati! (Klici: Tako je prav!)

Gospoda moja! Tovariš dr. Krek je v zadnjem zasedanju deželnega zbora, vrlo dobro povdarjal, da se v inozemstvu jako motijo, če mislijo, da je naša Avstrija stara, slabotna in v razsulu. To ni res! Avstrija je mlada in krepka. Danes ni več tista, ki je bila pred 1848. letom, ni več tista Avstrija, ki je n. pr. vodila vojne z Napoleonom; Avstrija je v današnji obliki stara šele dobrih 40 let! To kar je Avstrija danes, to je šele od leta 1867, ko se je uvedla tista ustava, ki je še danes v bistvenih potezih v veljavi. In kako se je izpremenila Avstrija potem, ko se je uvedla splošna in enaka volivna pravica! Gospoda moja! Avstrija je še mlada, se šele razvija, in kaj bo končno iz nje, to se bo videlo šele čez, 50, 60 do 100 let. Takrat šele se bo pokazalo, kaj je ta Avstrija, ki je nujna potrebna v osrednji Evropi, že zato, da morejo živeti in se krepko razvijati v njej mali narodi, kakor je naš. (Živahno pritjevanje.)

Gospoda moja! Avstrija se šele razvija, Avstrija je moč, ki se nahaja na poti razvoja do končne svoje oblike. Kaj iz nje nastane, bomo šele videli ali mi, ali pa naši potomci.

Gospoda! Mladi smo še, ne pa stari; zato včasih tudi neumnosti delamo, se pripravamo za malenkosti, — zato tudi včasih okna pobijamo. (Veselost.)

Jugoslovanska država.

Gospoda moja, jaz pravim: Avstrija je mlada, v razvoju. To pa nam nalaga posebne dolžnosti. Mi Slovenci, tesno spomeni s Hrvati, tesno združeni z našimi jugoslovanskimi brati v monarhiji, moramo delati na to, da se ta razvoj habsburške monarhije izvrši tako, kakor je v interesu našega ljudstva. (Živio! Tako je prav!) Kratko rečeno — kar sem že večkrat rekel, rečem zopet — mi moramo stremiti po trializmu, da poleg Avstrije in Ogrske nastopi še tretji enakopravni faktor v monarhiji: jugoslovanska država pod žezlom habsburške dinastije. (Živio! Viharno pritjevanje in ploskanje.) To je tisti idealni cilj, za katerega dosego moramo složno delovati. In, gospoda moja, ravno mi Slovenci, ki smo najbolj eksponirani jugoslovanski rod, obkrojeni od dveh velikih nasprotnih nam narodov, od italijanskega in nemškega, ravno mi moramo s posebno odločnostjo dvigati zastavo trializma in napeti vse sile, da pride v naši monarhiji do te državnopravne preosnove. (Živahni klici: Tako je!)

Tovariš dr. Krek je nekoč govoril ali pisal, da smo mi Slovenci najbolj napredni izmed vseh jugoslovanskih narodov, jaz ne bom preiskoval, v koliko je ta trditve utemeljena. Če je pa to res, ne smemo z ošabnostjo gledati na naše brate, ampak moramo jim, če imamo res več, dati, kolikor mogoče, kakor se bratu dá: v ljubezni!

Ne smemo pa prezirati, da imajo Hrvati na vsak način dve reči pred nami, katerih mi nimamo: slavne samostojnosti, vsaj na papirju, in tudi to je že nekaj. To sta dve stvari, katerih mi Slovenci žalibog nimamo; stvari, ki sta v političnem življenju velikega pomena, ker tvorita faktor, ki je v odločilnih trenutkih sposoben, da združi voljo in energijo celega hrvatskega naroda v enotno politično smer. Hrvatska državna ideja je pa tudi močna zgodovinska opora za naše trialistično stremjenje, katero je treba nasloniti na to idejo. (Tako je!)

Gospoda moja! Pred očmi moramo imeti, da smo mi sami kovači svoje usode. Ne smemo misliti, da bo nam take stvari kaka vlada prinesla, da se nas bo ta ali oni faktor usmilil, da nam prinese, kar želimo. Mi sami moramo s treznim delom stremiti po tem, kar hočemo doseči. In ravno mi Slovenci, ki imamo nekoliko več naprednosti, kakor marsikateri drugi slovanski narod, zaradi tega, ker smo obkoljeni od dveh velikih kuiturnih narodov, katerih

kulturo smo znali uporabiti zase, ravno mi smo poklicani, da gremo naprej! Gospoda moja, jaz pravim, naše delo mora biti odločilno, mi moramo delati, da se uresničijo naše ideje, in tukaj se ne gre za kak šport, se ne gre samo za lepo idejo, tu se gre za najrealnejše koristi našega naroda. (Tako je!) Gospoda moja. Pomislite, ako dosežemo to, da bo gospodarska politika, da bo cela zakonodaja ustvarjena tako, da bo ustrezala našemu narodu, da bo prikrojena resničnim potrebam našega ljudstva, — koliko koristnega bi se moglo ustvariti, kako velik bi bil napredek na gospodarskem, kulturnem in narodnem polju! (Pritrjevanje.) Če pridemo do tega, da bomo si sami, v sporazumu z našim vladarjem dajali take postavke, kakršne rabimo, bo to v veliko korist našega ljudstva, za vse stanovne in osobito še za kmečki stan, ki bi tvoril veliko večino v novi državnopravni skupini.

Gospoda moja! Po trializmu bi veliko pridobil baš naš kmečki stan, ki bi v novi državnopravni skupini bil odločujoč faktor. To se ne dá tajiti. — Mimogredoč pa tole:

Kmečke koristi niso v protislovju z meščanskimi interesi.

Ni treba misliti, da so kmečke koristi v protislovju z interesi meščanstva. Liberalci vedno dólže našo stranko, da dela samo za kmeta, — in hujskajo meščanske sloje proti nam in kmetom. Ta hujskarja je v škodo meščanov in kmetov. Res je namreč, da se nahajajo najbolj cvetoča mesta sredi cvetočega kmečkega ozemlja. Če se kmetu dobro godi, je tudi za meščana prav. Resničen je stari pregovor, ki ga vedno ponavljam: »Če ima kmet denar, ga ima cel svet.« Če so kmetje okoli mest premožni, prinese denar v mesto in potem ga imajo tudi trgovci in obrtniki. — Toda povrnimo se k vprašanju trializma.

Trializem v interesu vsega našega ljudstva.

Jaz pravim, in to sem hotel poudariti: stremljenje po trializmu je v interesu vsega našega ljudstva. In ko se zavzemamo za trializem, se ne gre za noben šport, marveč za najvitalnejše interese našega naroda. (Živahno pritrdjevanje.)

Pa še nekaj moram poudariti: Našemu narodu je odločena velika vloga, ker segajo njegova sela do morja. Gospoda moja! Morje je predpogoj za zdrav razvoj vsakega naroda. Narod, ki nima morja, se ne more razvijati. Kdo pa biva ob avstrijskem morju? Slovenci in Hrvati? Ob Jadranskem morju bivajo na eni strani Italijani, na drugi Jugoslovani: Slovenci in Hrvati. To morajo merodajni naši državni upoštevati, in ako bodo to pravilno upoštevali, bodo morali priti do uverjenja, da store največjo uslugo naši monarhiji in naši dinastiji, ako ustvarijo trializem, ako ustvarijo jugoslovansko državo na jugu monarhije. (Klici: Tako je!) S tem se zagotovi habsburški veselili morje in ustvari najzvestejša straža ob južnih mejah zoper vse sovražnike našega cesarstva. (Živahno pritrdjevanje.)

Ruska neslovanska politika.

Gospoda moja! Še nekaj k tej točki! Ne morem zapustiti tega predmeta, da ne bi spregovoril besede o Rusiji. Rusija je žalibog v zadnjem času delala politiko, ki ni bila slovanska, ampak angleška. Rusija je postala orodje Anglije, ki dela vedno to politiko, da hujška evropske države eno proti drugi, in med tem, ko se države med seboj koljejo in mesarijo, pa sama dela dobre kupčije. (Tako je!) Rusija je storila veliko napako, da je, kolikor toliko, hujškala Srbijo v vojsko. To ni slovanska politika in ne more biti slovanska politika, ki gre za tem, da bi se Slovani z orožjem v roki med seboj klali. To je protislovanska politika! Rusija žalibog gleda slovansko politiko z vidika pravoslavja! To je velika politična zmeta. Prava slovanska politika ne sme prezirati katoliških Slovanov. (Tako je!) Kdor hoče tirati v boj katoliške Slované zoper pravoslavne, ne dela slovanske narodne politike, ta ne služi slovanski politiki, ampak drugim namenom.

Nihče si ne sme domišljati, da bi naše ljudstvo, pa tudi češko, poljsko ali hrvaško ljudstvo, kdaj hotelo izstopiti iz katoliške cerkve ter postati pravoslavno. To je popolnoma izključeno. Mi priznavamo vsakemu pravico, da se drži tiste vere, pri kateri je po svojem prepričanju, ampak svojega prepričanja si pa tudi od nikogar vzeti ne damo. (Živahno pritrdjevanje.)

Slovanska politika, ki propagira pravoslavje in pobija katolicizem, ne more nikdar voditi do zblizanja Slovanov, temveč pelje neizogibno do razdora med katoliškim in pravoslavnim življenjem.

(Konec.)

Mladoturška zmaga.

Solness: ... Nekaj Vam bom povedal — grozno me je strah — silno se bojim mladine.

Hilda: Mladine se pač ni treba bati!

Solness: Da, ravno mladine! Zato sem se tudi zaprl in vse za seboj zaklenil. (Tajnostno) Kajti, vedite, mladina bo prilrumela in začela po vratih razbijati. Naskočila bo mojo hišo.

Hilda: No — pa pojte in ji hišo odprite!

Solness: Odpreti?

Hilda: Da; da bo mladost k Vam mogla. Lepo in mirno.

Solness: Ne, ne! Mladina — glejte — to je maščevanje!

(Ibsen: Stavbenik Solness.)

Jok padisah! tako je vedno radostno odmevalo v Carigradu pred mošejo, kadar je sultan ob selamluku stopil vanjo, da se pomoli Allahu in njegovemu preroku. Živel sultan! so vedno vzklikale čete vojakov, odkar stoji turško carstvo in padisah velja za kalifa, naslednika Mohamedovega.

24. aprila leta 1909. pa je moral Abdul Hamid II. v svoji palači pred lastno armado kapitulirati. Jildiz je moral belo zastavo razobesiti in, kar mu jih je še ostalo zvestih, ležé postreljeni po carigradskih ulicah. On, ki ga je prvi derviš države, ko je zasedel prestol, prepasal z mečem Osmanovim, je moral prositi milosti lastnega generala Mahmud Šefket-paša in je zdaj ujetnik, ki ni več varen svojega življenja?

Ali morejo mohamedanci po tolikem ponižanju še verovati vanj in v slavo njegove dinastije? Zdaj, ko je turška mladina, ko so reformniki strli njegovo brezmejno moč?

Abdul Hamid II. in mladina! Imela sta velik račun med seboj. Mladoturki so pripomogli Abdul Hamidu do prestola, nanj so bil postavili svoje največje upe... Leta 1876. so se zbrali mladi kandidati za duhovstvo in pravo, softe, pred palačo Abdul Asisevo. Nejevoljni so bili, da sultan ni izpolnil obete, ki jih je dal leta 1861., ko je nasledoval Abdul Medžidu. Izpočetka je reformiral; zmanjšal stroške za Jildiz in izkušal propadajočo državo nazaj okrepiti. Toda kmalu je zopet šlo vse po starem. Delal je silne dogove, nastavljal špione, razpisaval davke in postal popolnoma odvisen od Ignacijeva, ruskega veleposlanika, ki je spretno delal na to, da Turčijo zaplete z Rusijo v vojno in jo razbije. Mehmed Rudži, veliki vezir, in Hussein Avni, vojni minister, sta 29. maja s pomočjo soft sultana odstavila in posadila na prestol Murada V. Sultana so spravili v palačo Čeragan, kjer so ga kmalu nato umorili. Toda novi sultan, Murad V., je bil bebec. Rusija je vedno bolj pritiskala nanj, državniki, na čelu jim mladoturk Midhat-paša, so uvideli, da tako ne sme dalje. Murada so poslali blaznega v prognanstvo, kjer je tudi kmalu umrl ali pa bil zastrupljen... Na prestol so poklicali 31. avgusta 1876. njegovega brata Abdul Hamida II.

Abdul Hamid je napravil za velikega vezirja Midhat-pašo, proglasil 23. decembra 1876. ustavo, sklical parlament in podelil vsem narodom svoje države enakopravnost.

Toda Abdul Hamid je kmalu prelomil prisego in besedo, ki jo je dal mladoturkom, ki so mu bili poklonili kalifat. Pokazalo se je, da v njegovih žilah polje ista kri, kakor v vseh njegovih prednikih. Abdul Hamid, tvoje ime je grozovitost! Razginal je parlament, plemenitega Midhat-pašo pregnal in uvedel stari špionski sistem. Svoje nasprotnike je kruto preganjal, ni zlepa ostal živ, kdor se mu ni hotel ukloniti. Razsipel je milijone, dal poklati 300.000 Armencev kristjanov, spravil državo na rob propada. Provincija za provincijo se je odkrušila.

Abdul Hamid pa je sam vzgojil sovražnika, ki ga je zdaj ugonobil, vojaštvo. Poklical je iz Nemčije generala von der Goltza, učenca Moltkeja, ki je turško armado reformiral in moderniziral. Iz razcapancev je ustvaril samozavestne vojake, predvsem pa organiziral izobraženo častništvo. To se je kmalu povečevalo. Z gnevom v srcu je gledalo, kako sultan državo prodaja.

Danes je to častništvo gospodar v Carigradu in čete, ki so še nedavno vzkl-

kale »Jok padisah!«, danes divje vpijejo pred premaganim Jildizom:

»Sultan Abd ul Hamid maf olsun!« — »Sultan Abdul Hamid naj pogine!« ...

× × ×

Kako so mladoturške čete zavzele Jildiz.

Carigrad, 24. aprila (ob 8. zjutraj). Od 5. ure zjutraj se čuje grmenje topov. Solunska armada je zasedla predmestji Šišli in Pankaldi, ki dominirata nad Jildizom. Nekaj sultanovih čet se upira. Mladoturške čete so zaprle evropsko predmestje Pera, da zabranijo sodrgi plenjenje. Zastržili so vsa evropska poslaštva. Korespondenta »Daily Maila« in tajnika angleškega poslaštva, ki sta hotela boj fotografirati, so vojaški ustrelili.

(Ob pol 12. dopoldne.) Mladoturško topništvo strelja na vojašnico, v kateri so zbrani zadnji vojaški, pristajši sultanovi. Vojašnica je razrušena do tal.

(Ob 11. uri 40 minut.) Jildiz je razobesil belo zastavo.

(Ob 1. popoldne.) Sultanovi vojaški so se hlabro do zadnjega borili. Derviši begajo po mestu in s »svetimi« knjigami v rokah pozivljajo prebivalstvo, naj se zroti proti Mladoturkom. Makedonskih čet je premalo, da bi zasedle celo mesto. Vsed tega se bojé, da ne bi hodže in razkropljeni turški vojaški zanetili upor proti mladoturkom. Veliko staroturkov je zbežalo v evropske hiše, katerih se vojaški ne smejo dotekniti. Mladoturki se tudi bojé, da ne bi sodrga napadla avstro-ogrškega poslaštva, ki ga ima ljudstvo najbolj na piki. Zato so ga zastržili z najzanesljivejšimi četami — vojaškimi akademiki. V dvorišče avstro-ogrškega poslaštva se je zaletela neka granata, ki pa ni napravila škode.

(Ob 8. zvečer.) Mladoturki so svoje delo popolnoma dokončali. Vsi vojaški so zapustili Jildiz. Mladoturki jih vjamejo, razorože in eskortirajo v posamezne vojašnice. Med prebivalstvom narašča gibanje proti sultanu.

Obsedno stanje. Red.

Carigrad, 24. aprila. Vlada je proglasila nad mestom obsedno stanje. Promet je ustavljen. Čete vzdržujejo najlepši red. V evropskem predmestju Peri je tako, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Od civilnih oseb je 26 ustreljenih in ranjenih, med njimi 3 Evropejci. Poslaštvo se ni nič zgodilo, le hiša nemškega generalnega konzula je razstreljena, ker stoji ravno v obstreljevalni črti. Med nižjimi sloji hujskajo hodže proti mladoturkom. Pri sultanu konferirata veliki vezir Tevfik-paša in Šeik-ul-Izlam. O sultanu ni še nobene oficijelne izjave. Pravijo, da mož še zdaj ugiba, kako bi preslepil svoje nasprotnike. Poguma baje ni prav nič izgubil.

Kaj bo s sultanom?

Carigrad, 24. aprila. Čuie se, da bodo mladoturki danes ponoči Jildiz, ki je zdaj prost vojakov, zasedli in sultana vrel. Nato sestavi sodišče. Sestavili bodo obtožnico in navedli v njej dejanja sultanova, pred katerimi se bo vsa Evropa zgrozila.

NAJNOVEJŠE.

Sultan bo odstavljen!

Carigrad, 25. aprila. Ker so mladoturki zastržili vse brzovjavne urade in revidirajo vse brzovjavke, ni mogoče dobiti iz Carigrada vseh poročil. Splošno se sodi, da bo poveljnik mladoturške armade, Mahmud Šefket-paša, sultana prisilil, da podpiše listino, da odstopi. Nekateri celo trdijo, da bodo mladoturki sultana umorili ali kako drugače spravili s sveta. Vojne ladje stražijo po Bosporu, da sultan ne uide plačilu.

Sultanove čete so se trdovratno branile.

Carigrad, 25. aprila. Sultan je, predno so prikorakale makedonske čete v mesto — 27.000 mož — jildizsko posadko bogato obdaril z denarjem. Posadka je poizkusila proti mladoturškim vojakom konjeniško atako. Vojaški po posameznih vojašnicah se niso zlepa udali. Mladoturki bodo od carigradske posadke vsakega desetega moža ustrelili, ostale pa poslali v Malo Azijo.

Žrtve poklica.

London, 25. aprila. Razen poročevalca »Daily Graphica«, Mooreja, so vojaški v Carigradu ustrelili tudi poročevalca »Timesa«, ker je bil preveč radoveden in hotel biti povsod zraven.

Usodna fetva.

Carigrad, 25. aprila. Šeik-ul-Izlam, mladoturk Zia Eddin-effendi, se mudi v Jildizu, kjer pregovarja sultana, naj se uda svoji usodi. Najbrž se mu bo posrečilo Abdul Hamida spametiti in bo izposloval, da se sultan prestolu sam odpove. Ako bo pa sultan trmast, bo najvišji poglavar turške duhovščine izdal sam fetvo, odlok, glasom katerega bo Abdul Hamida proglasil za odstavljenega. Odlok podpišejo seveda tudi vsi ostali ministri.

Če bo stvar predolgo trpela, bo pa general Mahmud Šefket-paša celo reč primereno skrajšal...

Nič poročil iz Carigrada!

Dunaj, 25. aprila. Tukajšnji diplomatski krogi so silno vznemirjeni, ker iz Carigrada ni nobenih poročil več. Zadnja poročila so dospela 24. t. m. zvečer. Mladoturki gotovo ne pusté oddati nobene brzovjavke. Najbrž so zasedli Jildiz in stopili sultanu pred oči.

Berolin, 25. aprila. Šeik-ul-Izlam bo izdal fetvo, v kateri bo izvajal, da je sultan nevreden prestola, ker je prelomil prisego na ustavo in dal pomoriti toliko vernikov. Javno mnenje zahteva, da se sultana justificira.

Kolin, 25. aprila. Na avstrijski štatijski ladji »Taurus« so opazovali boj. Bil je hud. Tudi mladoturki so imeli velike izgube. Mrtvih je okoli 500 ljudi, civilistov pa je tudi veliko ranjenih, saj se jih je 150 samih oglasilo v bolnišnicah.

× × ×

ALBANSKA VSTAJA.

Skoplje, 25. aprila. Mladoturki so zaradi vstaje, ki so jo staroturki v Albaniji zanetili, silno v skrbeh. Časnikom so prepovedali o vstaji pisati.

Belgrad, 25. aprila. Tukajšnji krogi so zaradi vstaje Arnavtov zelo vznemirjeni, ker se opravičeno boje, da bi v Stari Srbiji Arnavti ne začeli klati Srbe.

Skoplje, 25. aprila. Okrožje Tetova in Teč je v rokah upornih Arnavtov. Umorili so več turških častnikov.

Deželne finance.

Dunaj, 24. aprila. Finančni minister Bilinski je zbranim zastopnikom deželni naznanil, da hoče sanacijo deželnih financ izvesti v zvezi z zvišanjem državnih dohodkov. Zvišati hoče dohodke za 60 milijonov kron, od katerih prepusti deželam 40.000.000, za državo pa pridrži 20 milijonov. Od osebne dohodnine in od davka na žganje, od katerih je država že doslej prepuščala delež deželam, vzame za podlago znesek iz leta 1907, ki je bil najvišji, davke na pivo pa pridrži država sama sebi in se torej nehajo samostojne deželne naklade. Letos se določi za dežele skupaj 105 milijonov kron. Denarni efekt za Kranjsko bi bil ta, da dobi dežela letnih 1.986.000 K. V primeri z letom 1908 vračunjen odpadek pri nakladi na pivo, bi bil deželni dohodek višji za 756.000 kron. Ta prispevek bi se za vse dežele zviševal za letna dva milijona kron, od česar bi na Kranjsko prišlo 37.828 K do 1. 1919, ko bi skupni državni prispevek deželam znašal 123 milijonov kron. Štajerska bi dobila vsega skupaj 5.221.500 K, Koroska 1.858.500 K, Trst 747.000 K, Istra 671.000 kron, Goriška 555.000 kron, Dalmacija 826.500 K. Zastopnik Češke je protestiral proti temu, da se vzame deželam naklada na pivo, in da se hoče »revne dežele« saminirati na račun Češke. Finančni minister Bilinski je izjavil, da na svojem načrtu ničesar ne izpremeni in da bo dobil pred-sankcijo zanj, še preden se sestane državni zbor. Hkrati je izročil zastopnikom deželni vzorec zakonske predloge, ki obsega določbe, kako bi bilo v bodoče preprečeno slabo gospodarstvo raznih dežel: V proračunu izdatki ne bi smeli presegati dohodkov, deželni zbor ne bi smel skleniti nobenega višjega izdatka brez posvetovanja deželnega odbora, ki mora najti zanj pokritje; ako se sklene vkljub temu večji izdatek, poskočijo avtomatično deželne doklade; ustanovi se dež. kontrolna fin. komisija, katere člani ne smejo biti poslanci. (Tega predloga pač ne bo sprejel noben deželni zbor.) Do glasovanja ni prišlo. Ker Moravska, Šlezija in Koroska po ključu Bilinskega dobe nekoliko manj, nego je bilo lani nameravano, je določen zanj še en milijon. Bilinski je izrecno obljubil, da dobi izjemno tudi Kranjska od te dodatne vsote svoj delež.

Ljudski oder.

(»Revček Andrejček«, 25. aprila 1909.)

Kronist, ki bode nekoč pisal nepristransko zgodovino slovenskega gledališča, ne bode mogel prezreti dne 25. aprila 1909. — Za nas pa je danes stališče lahko če hočemo pisati nepristransko oceno glede večerajšnje predstave v deželnem gledališču. Konstatiramo v prvi vrsti, da je bil prvi deželni odbor, voljen na podlag splošne volivne pravice, oni faktor, ki je pomagal ustvariti temelj res slovenskemu odru. Kajti to, kar je bilo doslej, moramo reči, da je bil le konglomerat nasprotujočih si snovi, — slovensko gledališče pa že dolgo vrsto let — ne!

Kdor je bil večeraj navzoč pri prvi predstavi v deželnem gledališču — in na vzočih je bilo ogromno število ljudstva — moral bode priznati, da je bil uspeh velik. Toliko zanimanja ni vzbudila kmalu

kaka prireditel. Kljub mikavnemu vrenju in kljub žeganju na ljubljanskem Gradu, je bilo deželno gledališče nabito polno in sicer najboljše občinstvo vseh slojev. Vsi brez izjeme pa so bili polni hvale o vpriporitvi prve predstave »Ljudskega odra«.

Nam je odkazana častna naloga, da poročamo o tej predstavi. Če pišemo, povdarjamo v prvi vrsti, da je bila to slovenska predstava par excellence, kakršnih nismo videli, odkar je zapustil naš oder gospod Borštnik. Bili pa so igralci njegove dobe, ki smo jih včeraj z navdušenjem pozdravili na odru kot dobre znance.

»Revček Andrejček« se je tako udomačil pri nas, da ga smatramo kot lastno narodno igro; to je bil povod, da se je to delo izbralo za prvo predstavo »Ljudskega odra«. — Je pa tudi naslovna vloga, katero so kreirali mnogi interpreti na velikih gledališčih, ki nudi hvaležno polje igralcu, da se izkaže. Martinelli — so dejali, je bil prvi, ki je ustvaril tip »Revčka Andrejčka«, (s' Nullerl). Mi smo videli nastopati v tej vlogi že več slovenskih igralcev od Borštnika pa do Verovška in drugih. — Toda gospod Urbančič je v naslovni vlogi dosegel vse dosežanje slovenske interprete. Dolžnost naša je konstatirati, da je njegova zasluga za včerajšnji nastop »Ljudskega odra«. Nekaj ustvariti, kar je storil on, je delo, ki se v splošnem ne da niti oceniti. V tem oziru je konstatiramo njegovo zaslužno delo. Toda tip »Revčka Andrejčka« samega, kakršnega je kreiral, je bil izborn. Dosednjo v vseh niansah je živel svojo vlogo od početka do konca, poleg tega pa spretno vodil režijo. Z napeto pozornostjo je zasledovalo občinstvo vsak njegov korak in vse je bilo polno hvale, o njegovem mojstrskem nastopu. Čast. — Po dolgem presledku smo pozdravili — in to z največjim veseljem — ljubo znanko na slovenskem odru, gdčeno Slavčeva v ulozi France. Ali potrebuje posebne hvale? — Bilo bi docela odveč; saj je bila svoječasno prva moč slovenskega gledališča, in ko je včeraj po daljšem odmoru iznova nastopila, je navdušila občinstvo, ki je na glasen način izražalo svojo zadovoljnost in jo odlikovalo z lepim šopkom. Bila je Franca, ki je s svojo realistično igro stala na vrhuncu, zlasti v četrtem dejanju. —

Premetenost in ljubezen, vse obenem se je zrcalilo v njej. Ljubezen do sestre, da jo reši sramote, je naslikala s tako pristranim čutom, da v življenju ni boljše mogoče. Naša vroča želja je, da naj gdčena Slavčeva še mnogokrat posveti svoje izborne moči slovenskemu odru. Če hočemo povdarjati zasluge igralcev, moramo posebej povdarjati, da je na čelu vseh stal gospod Lovšin. Tak Anže, kot ga nam je ustvaril on, bi lahko nastopil na vsakem velikem odru. Naraven tip, brez pretiravanja, kakor bi bil rojen za to vlogo. Siguren nastop, temperamentna igra — s kratka dovršen tip! Če hočemo vrstoma oceniti nastop vsakega posameznika, biti bi morali preobširni, zato naj le v kratkem omenjamo ostale gospode in gospe. Izjemo naredimo samo še pri gosp. Bukšku. Videli smo ga, kmetskega fanta, kakor bi izrastel iz naših gora, naravnega in res domačega, ki bi ne mogel biti boljši. Oče Jeklen se je vglobil v svojo vlogo in nam pokazal kmetskega mogotca, nastopajočega oblastno in zopet nesrečnega očeta. Če abstrahiramo dejstvo, da je res težko nastopiti pred tolikim občinstvom, je bil Posavski kot oče Jeklen prav imeniten. G. Orehek kot Zvitorog je dosegel v dialogu z Franco popoln uspeh; pokazal je svoj nam že znani igralski talent na način, da ni mogel bolje. Kličemo le: Na svidenje! Ostale deloma manjše vloge so bile prav dobro zasedene; med temi moramo v prvi vrsti omenjati izvrstno temperamentno Jerico (gdč. Ljubomir) in Pavlovo mater Nežo (gdč. Zakrajškovca). Obe sta v danih razmerah pokazali pravi talent za gledališče. Tako pa tudi vsi drugi, zlasti tudi gdč. Šusteršičeva, gospodje Jager, Peterlin, Vrečar, Berlec, Bonač, Kržan in končno tudi izborni citrar v orkestru g. Kosl — Kozičec. Povdarjamo, da je bila v splošnem predstava tako lepo zaokrožena, kakor marsikatera na slovenskem odru sploh, da so nastopali igralci po poklicu. Med dejanji je izvrstno sviral »Slovenska Filharmonija« pod vodstvom g. Marcuzzijsa, ki je vodil tudi glasbene točke v igri. Zbor planšaric je pel oddelek ženskega zbora »Ljubljane« pod vodstvom g. Antona Svetka. Prvi nastop je bil več kot časten za vse v celoti in uverjeni smo, da ima naš ljudski oder bodočnost, ki bo upravičila vse vanj stavljene nade. Splošna hvala, vseobče priznanje, in pa naval, da sploh ni bilo dobiti več prostora, pričali so, da se je ustvarilo nekaj, kar bo zgodovina v pozni dobi dokazala, da je bilo potrebno, kajti po tej poti bomo dobili

domač naraščaj za slovensko gledališče. »Ljudski oder« bo sedaj dalje zbirati moči, da v jeseni nastopi na odru slovenskega gledališča še z večjimi uspehi.

NEMŠKI PRESTOLONASLEDNIK NA DUNAJU.

Dunaj, 25. aprila. Ob tri četrt na dve se je pripeljal cesar v uniformi nemškega maršala na državni kolodvor, da sprejme prestolonaslednika Viljema, vračajočega se iz Bukarešta. Sprejema so se udeležili nadvojvoda Franc Ferdinand in pet drugih nadvojvod. namestnik, korni poveljnik, župan Lueger, nemška diplomacija in mnogo dostojanstvenikov. Nemški prestolonaslednik je nosil uniformo polkovnika svojega avstrijskega husarskega polka. Pri izstopu je hotel cesarju poljubiti roko, cesar pa poslednji ni dopustil. Stisnil je princu desnico, ga objel in poljubil. Zastava častne stotnije 4. pešpolka se je priklonila, godba je zasvirala nemško himno. Visoki gost je predstavil svoje spremstvo ter pozdravil nadvojvode in druge dostojanstvenike. Nato se je cesar, z gostom na desni, odpeljal v odprtem vozu na dvor. Na poti, kakor že preje cesarja samega, ju je tisočera množica burno pozdravljala. Po običajnih obiskih se je nemški prestolonaslednik udeležil dvornega dneja in bil pri predstavi v dvorni operi. Jutri zvečer se odpelje.

JEZIKOVNO VPRAŠANJE V DALMACIJI.

Na Dunaju so se minule štiri dni vršila pogajanja med hrvaškimi in italijanskimi poslanci o jezikovnem vprašanju v Dalmaciji. Po večletnih prepirih in bojih se je vladi posrečilo doseči kompromis med strankami. Posvetovanj so se udeležili tudi ministri Bienenrth, Haerdtl in grof Stürkh. Načeloma je hrvaščina priznana kot notranji uradni jezik, čemur je pritril tudi srbski zastopnik dr. Baljak. V 16 mestih so dovoljeni dvojezični napisi, pečati itd. Italijanske vloge se rešujejo sicer v italijanskem jeziku, toda notranji jezik v uradu je hrvaški. Uradne izjave se bodo čez tri leta pričele izdajati v hrvaškem jeziku. Italijanska nižja reala v Zadru dobi sedem razredov, ista tako hrvaška reala v Šibeniku. Naučni minister grof Stürkh je priznal potrebo, da hrvaški jezik na srednjih šolah dobi večji delokrog. Druge manjše preporočke med Hrvati in Italijani se bodo rešile v deželnem šolskem svetu in deželnem odboru. Tako zahtevajo Italijani italijansko ljudsko šolo v Splitu in vsaj enega člana v deželnem šolskem svetu. Včeraj popoldne je baron Bienenrth v hotelu »Sacher« naročil banket, katerega so se udeležili poleg imenovanih treh ministrov, poslanci Blankini, dr. Ivčević, dr. Krekič, dr. Baljak, župan dr. Ziliotto, ces. namestnik Nardelli, sek. šef dr. Sieghart, dvorni svetniki Smecchia, Miller in Zolger. Baron Bienenrth je v svojem govoru napil na blagor Dalmacije. — Tudi mi z veseljem pozdravljamo ta kompromis v jezikovnem vprašanju. V Dalmaciji so bile res čudne razmere. Nad 97 odstotkov prebivalstva govori hrvaški jezik, toda notranji uradni jezik je bil italijanski, deloma tudi nemški. Te nenaravne razmere sedaj nehajo. Hrvaščina dobi svojo veljavo v uradih, šolah in javnem življenju; italijanščina ohrani nekaj pravic v 16 mestih in za izključno italijanske stranke v uradih. Ko bi bile avstrijske vlade pred desetletji tako uravnale v Dalmaciji jezikovno vprašanje, razvila bi se bila državna politika v drugi smeri, v avstrijskem duhu. Nemogoče bi bila reška resolucija, izključena potovanja v Budimpešto in poseti pri Košutu. Pozno sicer, toda ne še prepozno je avstrijska vlada spoznala svojo napako ter sedaj javno priznala, da v bodočnosti ne bo dosegla politike »der Drang nach Osten«. Prebivalstvo morajo pričati dejstva, da so mu zagotovljene narodne pravice in narodni obstanek v okviru države. In, ko se to zgodi, more se država vedno in trdno zanašati na zvestobo jugoslovanskih narodov.

ZLE NAMERE PROTI FALIERESU.

Pariz, 25. aprila. Listi poročajo, da so v Nizzi zaprli neko mlado rusko študentko in njenega bratranca, ki sta nameravala v Nizzi prirediti sovražne napade na predsednika Fallièresa in ministra Clemenceau-a. To namero sta baje zaupala bivšemu ruskemu revolucionarju baronu Stacklebergu, ki pa je pred dvema letoma na priporočilo Clemenceaua dosegel francosko državljanstvo in je sedaj iz hvaležnosti odkril ministru sovražni načrt. — Predsednik Fallières je danes dopoldne ob 10. uri dospel v Nizzo.

FINSKE ZADEVE.

Helsingfors, 25. aprila. Car je pritril prošnjam za odstop, ki so jih vlo-

žili senatorji Hjelt, Nybergh, Castra, Schildt, Stenroth in Paldani.

SLEPARSTVA PRI DOBAVI MORNARIŠKIH POTREBŠČIN NA FRANCO-SKEM.

Pariz, 25. aprila. Vesti o sleparstvih pri dobavi mornariških potrebščin pri tvrdki Creuzot se potrjujejo. »Matin« poroča, da je mornariški minister uvedel preiskavo in se prepričal, da so deli pri topnih stolpih slabo izvršeni; justični minister da je že dobil nalog, da proti Creuzotu kazenskosodno postopa. Tudi proti drugim dobavam Creuzota se dvigajo resne pritožbe in so uvedene preiskave; zlasti pomanjkljivi so topovi in podmorski čolni. Sicer pa mornariško ministertvo glede te zadeve popolnoma molči, tvrdka Creuzot pa izjavlja, da o kakem policijskem preganjanju ne ve ničesar.

Dnevne novice.

+ O strahovladi deželnih odbornikov S. L. S. priobčuje »Slov. Narod« zadnjo soboto zaradi odslovitve dr. Šmida kričav članek. V kratkem dobi odgovor, da si ga bo zapomnil. Za danes pa bodi liberalcem povedano, da so deželni odborniki S. L. S. odgovorni za svoje delovanje edinole svojim pristašem. Ti pa bodo gotovo zadovoljni, da se ne podpira verskih apostatov in narodnih renegatov, ki bi Nemcem radi pomagali graditi most do Adrije.

+ Slovenski advokatje kot jezikovni hujskači. Pod tem naslovom poročajo »Fr. Stimmen« o zadnjem zborovanju slovenskih advokatov v Ljubljani. Da so se pečali z jezikovnim vprašanjem na Koroškem in da mislito izdati o tem celo posebno brošuro, da vidi svet, kako delajo z nami, to je seveda nezasišano hujskanje! No in apostol hujskačev na Koroškem dr. Brejc je bil seveda tudi zraven! Zato pozivajo »Stimmen« nemške odvetnike in notarje, naj se tesno združijo, »da bodo mogli uspešno prekrizati te natanko premišljene naskoke jezikovnih hujskačev!« — Gospodje že ne vedo, kaj bi radi! Ni čudno, da so se zadnjič že prepirali, kaj se pravi »Nemec biti« in ali je to samo na sebi še čast, ki je nima nihče drugi, ali ne! No, malo jih pa žene tudi skrb za ljubi možnjček!

+ Shod krščansko-socialnega popirnega delavstva v Podgori pri Gorici se je vršil 25. t. m. ob pol štirih popoldne v Podgori. Govoril je dr. Krek o starostnem zavarovanju. Socialna demokracija je poslala na shod vse, kar je rdečega v Gorici in v gorški okolici. Kake pol ure so bili rdeči močeradmi mirni, a ko je zapustil dr. Tuma shod, so pa pričeli žvižgati. Naši so nekaj časa čakali, a ker se rdeči niso pomirili, so zapustili zborovalni prostor in se je nadaljevalo zborovanje drugod po § 2. Mi smo z nastopom socialne demokracije zelo zadovoljni, je vsaj podgorsko delavstvo izpoznalo socialnodemokraško ljubezen do delavskega starostnega zavarovanja.

+ Javni shod na Dovjem je imel poslanec Janez Piber 25. aprila v gostilni Šetina na Dovjem. Poročal je o delovanju deželnega zbora: o spremembi šolskega zakona, lovskega zakona. Obširno je govoril o melioracijskem zakonu in o planinstvu in novi planinski postavi, kar je posebne važnosti za dolško občino, ki ima dve lepi planini; kar je občane posebno zanimalo. Tudi je poročal o zboljšanju pašnikov. Razpravljal in poučeval je tudi starostno zavarovanje kmečkega ljudstva. Priporočal je, naj pridno berejo knjižico, katero je izdal dr. Krek. Pri odhodu so mu moške izrekli srčno zahvalo, in prosili, naj pride večkrat poročat in poučevati.

+ Za živinorejce. Posestniki v Črnelicah pri Slavini, železniška postaja Prestranek, imajo nad 47 ha suhih, zračnih, dobro zaraščenih pašnikov, koder raste sladka trava. Poleg teh pašnikov imajo obširne pašne pravice in še svoje senožeti. Na vseh teh zemljiščih je obilo studenčne vode za napajanje živine. Ti posestniki bodo letos sprejemali na pašo nad leto stara, zdrava in močna teleta, izvzemši bika. Živina se bo vsak večer seganjala v prostore hleve, da bo obvarovana vremenskih neugodnosti. Živina dobi tudi snažna ležišča, ker je na razpolago mnogo stelje. Paša bo trajala od 15. maja do 15. oktobra. Za pašo in oskrbovanje se računai ob živinčeta po 5 kron na mesec, torej za ves čas 25 kron in pa še dve kroni za sol, ki jo bo živina dobivala vsak teden. Živinorejci, ki sami nimajo ugodnih pašnikov za mlado živino, se hvabijo, da pravočasno naznanijo živino za pašo ter prilože znamko za hiter odgovor. Oglasila naj se pošiljajo na naslov: Pašniki, Ljubljana, poste restante.

+ Ilirija oživljena! Gamljivo zgodbo o tej »veleizdajski« Vodnikovi pesmi, ki je celó v naših učnih knjigah, zdaj po enem mesecu iznova ponatiskujejo »Fr. Stimmen« po »Ostdeutsche Rundschau«! Le pridite, patriotje, se učiti!

+ Predrznost nemških profesorjev. Društvo nemških profesorjev za juž. avstr. dežele je razposlalo okoliščno na vsa vodstva srednjih šol juž. avstr. kronovin z zahtevo, da se vodstva odnosno učitelstvo izjavi, da se ima slovenščina, oziroma hrvaščina ali italijanščina odstraniti kakor učni predmet iz vseh srednjih šol z nemškim učnim jezikom, in da se mesto tega uvede svoboden tečaj za Nemce iz slovenščine in italijanščine, da se na ta način priuče drugega deželnega jezika. Ravnatelj neke srednje šole na Primorskem je to okoliščno enostavno zavrnil z motivacijo, da nemščina ni deželni jezik na Primorskem. Ali c. kr. dežel. šol. nadzorniku g. Kauer-ju ni bil po volji ta lakonični odgovor; vrnil je okoliščno z ukazom, naj se razpravlja v učiteljski konferenci. Misli je gotovo, da na njegovo povelje bodo učitelji soglašali z njegovimi idejami, a za enkrat se je prav pošteno vrezal. Nemška večina je z ostrimi napadi zavrnila to namero g. dežel. šol. nadzornika na starodavno posest na srednjih šolah, ki jo ima slovenščina in italijanščina. Kakor se vidi, čaka naše srednje šole marsikaj, kar bo narodu v škodo!

— Dr. Lueger v Zagrebu. Dne 17. maja pride dr. Lueger v spremstvu dunajski občinski svetnikov v Zagreb. V Zagreb nameravajo dr. Luegerju prirediti slovesen sprejem. Dr. Lueger bo z dunajskimi občinskimi svetniki preko Dalmacije potoval v Bosno in Hercegovino.

— Umrla je v Gorici gospa Katarina Vuga.

— Poročil se je v Novem mestu c. kr. davčni asistent g. Feliks Mejak z gdčeno. Karolino Umek.

— Kako skrbi dvor za rezerviste. Dunajski listi poročajo: Krščansko-socialni poslanec Kunschak je pripovedoval na nekem volivnem shodu sledeče neverjetne dogodke: Kakor izmed vseh staležev, so bili poklicani pod orožje tudi nekateri uslužbenci dvorne uprave. In kaj je storila ta uprava? Izročila je ženam pod orožje poklicanih delavske knjižice s spricvali in izjavo, da so odpuščeni. — Kunschak postopanje naravnost umazano in je obljubil, da poskrbi, da se bo o stvari govorilo v državnem zboru, dokler ne dozna o tem tudi cesar.

— Celovski trgovski pomočniki se trudijo že dolgo časa, da bi zapirali trgovine ob sedmih zvečer. Zdaj se pomočniki obračajo naravnost na občinstvo, naj po sedmi uri ne gre v nobeno trgovino in s tem omogoči pomočnikom, da bodo vsaj nekaj prostega časa imeli. V Trgu (Feldkirchen) so trgovci že sklenili ugoditi temu.

— Tudi odvetniške pisarne naj bi kolkovale vsak spis s kolekom za obmejne Slovence.

— Umrla je v St. Juriju pri Litiji v 34. letu svoje starosti Ana Simončič.

— Dan po pogrebu — zgorela hiša. V Sv. Barbari pri Miljah je po kratki boleznii umrl 46 let stari posestnik Josip Ražim, zapustivši vdovo in osem otrok. Dan po pogrebu — v ponedeljek, dne 19. t. m., — ko so nekoliko posnažili pohištvo, so hišni ljudje na večer zaprli hišna vrata in odšli skupno k nekemu prijatelju, da bi se tam nekoliko utolažili po toliki bridki izgubi. Okoli devete ure zvečer pa so zagledali bližnji sosed, da je v hiši nastal ogenj. Hiteli so na pomoč, ali bilo je zastoj. Zgorelo je vse pohištvo, obleka, pridelki in 250 kron denarja. Tako je ta nesrečna družina izgubila svojega glavarja in reditelja in — vse drugo. Posestvo je bilo zavarovano. — Škode je okoli 6000 kron.

— Županom v Ločniku pri Gorici je izvoljen Andrej Perko, pristaš italijanske liberalne stranke.

Štajerske novice.

Š 20. september in Celje. Najvišje sodišče je ugodilo pritožbi nemškega celjskega odvetnika dr. Zangergerja v toliko, da je razveljavilo obsodbo Franceta Derganca, ki je bil obsojen radi metanja kamenja v celjski »Narodni dom« v štiritedensko ječo.

Š Brata zabodel. Pred celjskimi porotniki je bil obsojen na pet let težke ječe Franc Speh iz St. Lenarta, ki je v tepežu zabodel svojega brata Jožefa.

Š Umrl je v Konjicah bivši dolgoletni občinski tajnik gospod Alojzij Kalšek v Gotovljah.

Š Volitev župana v Celju. Za celjskega župana je izvoljen dr. Jabornegg, za podžupana Maks Rauscher. Dr. Gregor Jesenko ni hotel več sprejeti podžupanske časti.

Š **Požar v gozdu.** V Juričevcih je dne 19. aprila okoli 2. ure popoldne nastal ogenj, ki je uničil 17 oralo v iglastega gozda.

Š **Umrli je pri Sv. Lenartu** poštarjeva soproga gospa Lujiza Fabiani.

POTRES NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 25. aprila. Potres v Ribateji je zahteval mnogo žrtev. Dozdaj so izpoč razvalin potegnili 40 mrličev. Mnogo je ranjenih. Organizirali so rešilno službo. Kralj je bil vso noč na kraju nesreče. Zbornici sta dovolili večji kredit za pomoč pri pomoči.

Ljubljanske novice.

lj **Zrakoplovstvo v veliki dvorani** »Uniona«. Kdor se hoče poučiti o razvoju zrakoplovstva, naj pride jutri ob pol osmih zvečer v veliko dvorano »Uniona« k predavanju kanonika Jan. Sušnika, ki predava: »Kako bomo letali po zraku?« Predavanje bo spremljalo 60 skioptičnih slik.

lj **Odpuščeni rezervniki.** Posebni vojaški vlaki z rezervniki vozijo čez Reko po ogrski državni železnici. Skozi Ljubljano se vračajo le odpuščeni rezervisti vojne mornarice, in sicer z navadnimi osebnimi vlaki, med drugim občinstvom.

lj **Na včerajšnjem sestanku veteranskih društev** so sklenili zastopniki bivšega veteranskega kora v Ljubljani, veteranska društva iz St. Vida in iz Ježice sledeče: Ker je c. kr. vlada na Dunaju predložila državnemu zboru dne 23. sušca t. l. pravila glede preosnovitve veteranskih društev v c. kr. vojne zbornice itd., se bode na podlagi teh pravil ustanovil c. kr. vojni zbor Ljubljana in ljubljanska okolica. Središče ali centrala je Ljubljana. Za ustanovitve deželne zveze se bode kmalu sklical shod vseh kranjskih veteranskih društev. Do ustanovitve imenovanega vojnega zbora bodo pa člani iz okolice solidarno slobodno nastopili v vseh zadevah z bivšimi člani veteranskega kora. Čudijo se pa onim članom v Ljubljani, kateri so največ zakrivali za razpust veteranskega kora, da še pridejo vedno s kako neresnično novico na dan.

lj **Visok gost.** Ekscelencja Wittek je bil dva dni gost grofa Chorinskega v Polhovem gradu, na lovu divjih petelinov. Odpeljal se je na Dunaj danes ob tri četrt na 12. uro. Na južnem kolodvoru sta se poslovila od njega deželni predsednik baron Schwarz in grof Chorinski.

lj **Društveni izlet slovenskega glasbenega društva »Ljubljana«** se vrši v nedeljo dne 2. maja na Sv. Katarino, na kar že sedaj opozarjamo vse članice in članke ter društvene prijatelje.

lj **Vojaki-pijonirji** imajo pod vodstvom devetih častnikov svoje vaje na Ljubljani od 19. t. m. za mesec dni.

lj **Osebnosti.** Računski oficijal gospod Rihard Schumi je imenovan za računskega revidenta v IX. in računski asistent g. Franc Goritschnigg za računskega oficijala v X. činovnem razredu.

lj **Stavka zidarjev.** Danes je pričelo stavkati okoli 60 Töniesovih zidarjev.

lj **Septembreski dogodki pred ljubljanskim deželnim sodiščem.** V soboto popoldne so se čitali sodni akti. Stvar, ki ni zanimiva, pusta, duhomorna za senat, zagovornišvo in občinstvo. Okoli 11. ure popoldne zaključil predsednik sodni svetnik Vedernjak dokazovanje. Popoldne se pričelo govoriti državnega pravdnika namestnik dr. Neuperger je predlagal obsodbo vseh obtožencev v smislu obtožbe, le glede na Tratnika, Franca Miklavca in Rudolfa Esta prepušča razsodbo o krivdoreku senatu. Državno pravdnništvo zastopa stališče, da so bili septembreski izgredi skrbno pripravljeni. Državnemu pravdniku so nato odgovarjali zagovorniki, ki so vsi zahtevali za svoje klijente oprostitilo razsodbo. Po končanih zagovorih naznani predsednik deželno sodni svetnik Vedernjak, da se razsodba proglasi v tork ob treh popoldne.

lj **Društvo c. kr. sodnopisarniških in zemeljskih uradnikov** za Kranjsko v Ljubljani, vabi vse p. t. tovariše na svoj ustanovni občni zbor, ki se vrši dne 2. maja t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih hotela »Strukelj« v Ljubljani.

lj **Popravkar.** Sklicuje se na tiskovni zakon prošim, da objavite na istem mestu in v isti obliki v »Slovenca« glede na n'egovo notico: »Vdovsko učiteljsko društvo« itd. v števil. 78. z dne 7. t. m. sledeči popravek: Ni res, da sem javno priznal, da ne potrebujem cerkvenih zapovedi in da lahko mladino vzgojujem tudi brez vere. Res pa je, da sem izjavil, da mi zadoštuje državno nadzorstvo, kakršno je ustanovljeno v državnem šolskem zakonu in torej ne potrebujem še — duhovniškega. — S posebnim spoštovanjem —

Št. Vid pri Ljubljani, dne 23. aprila 1909. — Žirovnik, vedja šole. — Prosimo, da se sedaj oglase tisti, ki so Žirovnika slišali, kako je govoril.

lj **Novo mašo** bode pel prihodnjo nedeljo v Trnovem Salezijanec č. g. Josip Meze iz Črne vasi. Bil je posvečen v Tervizu na Laškem.

lj **Komorni večer.** Novi kvartet gg. Jan. Rezek, Karol Kučera, Václav Talich in Ed. Bilek priredi s prijaznim sodelovanjem gđe. Mire Zupanc in g. pianista Antona Trošt dne 28. aprila t. l. v mali dvorani »Narodnega doma« svoj drugi komorni večer s sledečim sporedom: 1. W. A. Mozart: Kvartet B-dur, Allegro vivace assai, Menuetto-Moderato, Adagio, Allegro assai. 2. R. Schumann: a) Tega ne morem umeti; b) Noč vsakega... J. Brahms: Uspavanka. 3. E. Grieg: Sonata A-moll za cello in klavir, Allegro agitato, Andante molto tranquillo, Allegro, Allegro molto e marcato. St. T. Chopin: Balada F-moll. 5. A. Dvořák: Kvartet F-dur, Allegro ma non troppo, Lento, Molto vivace, Finale-Vivace ma non troppo. — Vstopnice po 2 K, dijaki 1 K, pri blagajni. Začetek ob 8. uri zvečer. Nova institucija komornih večerov, katere smo Slovenci na glasbenem polju do sedaj pogrešali, si je takoj pri prvem krasno uspelem večeru pridobila tolikih simpatij, da ne dvomimo, da bode tudi drugi komorni večer s svojim zanimivim programom dosegel častni uspeh prvega.

— **Zadnji poljski sodnik v poljskem kraljestvu.** g. Ettinger, je zapustil svoje mesto. Zdaj so v celem poljskem kraljestvu, ki šteje 10 milijonov prebivalcev, skoraj izključno Poljaki, mnogo Judov in nekaj Litvinov, a nobenih Rusov, vsi sodniki samo Rusi. Nedavno je izjavil minister Ščeglovitov v ruski dumi, da bi se da bi se sodišča onesnažila, ako bi za sodnike v popolnoma poljski deželi imenovali Poljake.

Dekla roparska morilka. V Veršecu je neka dekla napadla svojo gospodinjko vdovo Radice in ji zadala 15 ran z nožem. Vdova je kričala, nakar so prileteli ljudje in dekla prijel. Dekla je priznala, da je hotela gospodinjko umoriti.

Telefonska in brzojavna poročila.

BANKEROT KOŠUTOVEGA REŽIMA. Budimpešta, 26. aprila. Baron Wekerle je danes podal demisijo. Danes jo naznani v seji poslanske zbornice, jutri pa cesarju. Košutovec so prepadeli. Upali so dozdaj, da cesar demisije ne bo sprejel, toda cesar je Košutu odločno povedal, da hoče skupno banko, vrh tega pa, da se izvede volilna reforma. Košuta je to tako potrdil, da je zbolel. Wekerle, ki je pаметen mož, svetuje, naj bi se zahtevo po ločeni banki odložilo do leta 1912 in zdaj izpeljalo volilno reformo. Košut, ki na noben način noče stran od vladnih jasl, bo seveda Wekerla podpiral. Rekonstruiral bi se kabinet in izključila od vlade grupa Justh-Hollo, ki se punta in hoče imeti svojo banko in vojske. Če bi se pa to ne posrečilo in dobi Justh večino neodvisne stranke na svojo stran, se bo začel zopet boj med parlamentom in krono.

WECKERLE DEMISIONIRAL.

Budimpešta, 26. aprila. Danes je Wekerle zbornici med velikaško pozornostjo naznanil svojo demisijo. Izjavil je, da je avstrijska vlada posebno z ozirom na parlamentarni položaj odklonila zahtevo ogrske vlade po ločeni banki, pa tudi med člani ogrske vlade da ni bilo v tem vprašanju edinstva. Prosi zbornico, da se odgodi. Razvila se je nato debata.

AVSTRIJSKI PARLAMENT.

Dunaj, 26. aprila. Baron Bienerth bo jutri ob otvoritvi parlamenta imel daljši govor, v katerem bo očrtal zunanji politični položaj in razvil delovni program državnega zbora, zlasti glede na jezikovni zakon za Češko. V sredo bo finančni minister razvil svoj finančni program ter zlasti govoril o nameravani sanaciji deželnih financ ter o novih davkih za državo. Podržaviti namerava namreč davek na pivo, ki ga imajo po posameznih deželah uvedenega.

BOLGARI IN SRBI TUDI PROTI MLADOTURKOM!

Skoplje, 26. aprila. Ker je mladoturški odbor odklonil zahtevo predsednika srbske organizacije v Skoplju, Radenkovića, da pismeno zagotovi avtonomijo Srbov v Stari Srbiji, so Srbi organizirali čete in preplavljajo z njimi kumanovski okraj. 1100 četašev je že v Stari Srbiji.

Sofia, 26. aprila. Turški parlament v Sv. Stefanu je ostro odklonil zahtevo makedonskih Bolgarov po avtonomiji, češ, da se zdaj nima časa pečati z aspiracijami »bolgarskih demagogov«. Zato sta makedonska četaša Pahica in Sandansky sklenila dirigirati bolgarske prostovoljce — 4000 mož — v Makedonijo nazaj in ondi skupno z Arnavti in Srbi povzročiti veliko vstajo. Delajo na to, da bodo vevlesile intervenirale in primorane Turčijo razdeliti.

KAKO JE V CARIGRADU?

Carigrad, 26. aprila. V mestu vladata zdaj popolni red in mir. Mladoturki so poslanikom vevlesti naznanili, da se proglasi obsedno stanje.

SULTAN.

Carigrad, 26. aprila. Nek poslanec je izjavil, da je fetva, s katero se bo sultan odstavil, že pripravljena. Odstavil ga bo formalno parlament.

TURŠKA ZBORNICA ODLOČI.

Carigrad, 26. aprila. Semkaj sta dospela predsednik zbornice in senata Ahmed Riza-bej in Said-paša iz S. Stefana. Podala sta se z drugimi poslanci v parlament, ki bo odslej zopet zboroval v Carigradu. Seja je tajna in vojski strogo pazijo, da nihče razun poslancev ne prestopi praga. Zbornica danes odloči, ali se sultan odstavi ali ne.

TURKI KOLJEJO KRISTJANE.

Carigrad, 26. aprila. V Mali Aziji se nadaljujejo armenska klanja. Mohamedanci zažigajo armenske vasi.

UPOR NA FRANCOSKI VOJNI LADJI.

Pariz, 26. aprila. Sredi priprav za sprejem predsednika Fallièresa se je 200 pomorščakov oklopnice »Patrie« uprlo. Nekemu poročniku, ki je nastopil za opravičene pritožbe moštva, se je posrečilo moštvo pomiriti.

RUSI MARŠIRAJO V PERZIJO.

Peterburg, 26. aprila. V Perzijo je odkorakalo 1000 mož infanterije, konjenice in topništva.

VYDROU BUHTIN
DĚJAVÁ ZA PĚČIVA
1/4 kg K 1-
Vydrou
tovarna hranil
Praha VIII.

Organist in cerkvenik

oženjen, rokodelce, cecilijanec, z veliko prakso v cerkveni kot posvetni godbi in petju in sam dober pevec, I. II. tenor ali baritonist, si želi službe, najljubše tam, kjer je kakšno društvo. Spričevala in osebna predstava na razpolago. Več pove uprava tega lista. 1116 3-1

Cerkvenik se išče

na malo župnijo. Prednost ima oženjen in rokodelce. Plača 300 K s prostim stanovanjem. Več se poišče pri upravnistvu »Slovenca.« 11573-1

Usna voda „Euodin“

Specialiteta za kadišce.

3265 Glavna zaloga: (11)
Lekarna Ub. pl. Trnkozcy v Ljubljani.

1165 3-1

Razpis službe.

Podpisano županstvo oddaja službo

občinskega tajnika

z letno plačo 1400 K in prostim stanovanjem. Nastop službe najkasneje dne 25. maja t. l. (ali po dogovoru še nekaj poprej.

Prošnje je vpsolati do 9. maja t. l.

Županstvo občine Bled

dne 26. aprila 1909.

Župan Fran Rus.

Revma!	Protin!	Ischias!
Od 1. aprila do 1. novembra otvorjeno.		
Nizke cene kot doslej kljub času primernim novostim. — 1. septembra do 1. junija 25% znižanje.		
Čudoviti zdravilni uspehi. Radioaktivne termalne kopeli 35—44 stop. C.		
KRAPINSKE TOPLICE		
Zdravljenje s term. pitno vodo. Razpošiljanje term. vode. Obisk 5600 oseb. D 1164 6-1		
Hrvatsko (hrvatska Švica).		
Marmornate kadne kopelji in tuši, sudarji. — Prospekte in pojasnila pošilja kopalniški ravnateljstvo in kopalniški zdravnik dr. Mal. — Pravični naslov je: Krapina-toplice, Hrvatsko.		
Zdravilišče, 200 komf. sob. krasen park, terasa, reün. čitalnica (vsaj časopisi, biljardarna.	K postaji Rogatec 2 uri in k postaji Zabok-Krapina-Toplice 1 uro.	
Stalna vojaška zdravil. godba.	K vlakom poštni vozovi.	
Lift, telefon, avtomobili. Posojevalnica avtomobilov.	Zasebni vozovi in avtomobili proti prejšnjemu naročilu pri ravnateljstvu.	

Priporočamo našim rodbinam

Kolinsko cikorijo.

598 52-1

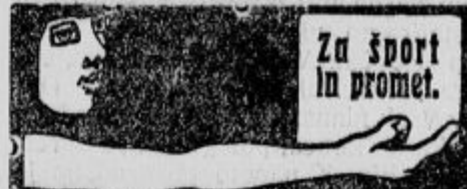
Zahvala.

1155

Ob prebriski izgubi, katere nas je zadela nenadoma, se zahvaljujemo vsem, kateri so nam sočutje izražali, kot onim, kateri so rankega spremili na gomilo, med vsem čast. gosp. dekanu Riharu, gg. kapelanoma za spremstvo in pokop g. župniku Fr. Indofu za veliko požrtvovalnost in molitev ob zadnji uri, g. beneficiatu Pogačarju, za pripravo in tolažbo k zadnji uri, gosp. orglavcu Jerebu, cerkvenim mešanim in moškemu zboru za ganljivo petje, g. županu Hostniku in gg. občinskimi odbornikom za udeležbo kakor tudi g. nadučitelju Debelaku. Darovateljcem vencev, faranom Javorskim, zlasti onim, kateri so s č. g. župnikom spremlili rankega do groba, Rudolfa Barčonu za toliko trud, vaščanom in faranom Smarinskim, kateri so se v tolikem številu udeležili pogreba, vsem najlepša zahvala in priporočba, da rankega ohranijo v blagem spominu.

Javorje-Šmartno pri Litiji
24. aprila 1909.

Zaljubljen rodbina pokojnega Antona Rusa.

Za šport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styrja), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov. Izposojevanje koles prejem koles za emailiranje, poniklanje ter popravila: solidno in oeno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Ženitna ponudba.

Trgovec, Slovenec, 30 let star z dobro idočo trgovino v večjem mestu, išče tem potom življenjske tovarišice iste narodnosti. Biti mora vajena gospodinjstva itd., ter zdrave in čvrste postave. Odgovarjalo se bo le na resne dopise s sliko in popolnim naslovom. Dopise je nasloviti pod »Bodočnost 139« pošto ležeče Ljubljana do konca tekočega meseca. Stroga tajnost zjamčena 1-1

St. 236.

Pristni panama klobuk 10 K in višje

Velika izbira istih v najnovejši obliki do najfinelje kakovosti, kakor tudi vsakovrstnih slamniov za gospode, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg 5.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavracije „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

AKTUALNO!

Wie wir zu Bosnien kamen.
Historische Studie.
Dr. August Fournier.
o. ö. Professor an der Universität.
Wien, 1909.

Aneksija Bosne je zdaj tudi formalno priznana in celo vprašanje v vsakem oziru rešeno. Po prestani ostri mednarodni krizi bo vsakdo z zanimanjem čital knjižico učenega zgodovinarja, ki slika, kako je prišlo do tega, da je Avstro-Ogrska pred 30 leti dobila po berlinski konferenci mandat, da okupira Bosno in kateri so bili vzroki, da je zdaj okupacijo izpremenila v aneksijo. Seveda vevlasti niso dozdale objavile vse diplomatske korespondence tajnih pogodb, protokolov in aranžmajev, vendar česar v tem pravljanju še ni mogoča na zgodovina. Vendar pa je Fournierovo delo gotovo najpopolnejše, kar jih je o bosanskem problemu dozdale sploh izšlo. — Zlasti je knjižica zato zanimiva, ker pohaja mnogo podatkov v nji od ekselence barona Schwegla, ki se je kot seke. šef zunanjega ministrstva udeležil berl. konference. Knjiga se naslanja nadalje na Gorjainova, ki je za svojo knjižico »Bospor in Dardanele« (1907) uporabljal ruski državni arhiv, na Honotauxa, rokopisno stalino Šuvalova in Karatheodoripaše itd. Predvsem bo zanimala vloga, ki jo je igrala Rusija — tudi o velerbski misli in mladoturstvu podaja Fournier avtentiške podatke. — Cena 2 K 40 vin. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Die Wahrheit über die serbische Frage und das Serbenthum in Bosnien.

Carl R. von Sax.
Leipzig.

Pričujoča brošura je odgovor na tri brošure, bivšega srbskega ministrskega predsednika dr. Vladan Gjorgjevića »Die serbische Frage«, belgradskega vsučiliškega profesorja Jovan Cvijića »L'annexion de la Bosnie« in vsučiliškega profesorja Markovića »Die serbische Auffassung der bosnischen Frage«. Pisatelj zavrača pretirane trditve omenjenih pisateljev, zlasti kar se tiče šolstva in katoličanstva v Bosni. Tako n. pr. piše dr. Gjorgjević, da je v Bosni danes 200 katoliških cerkva, 12 moških samostanov, 11 ženskih, 11 gimnazij in 800 jezuitov! V resnici sta v celi Bosni le dve katoliški gimnaziji in 27 jezuitov. Kar se tiče »zatirane« pravoslavne cerkve, dokazuje Sax, da je Avstrija v resnici pravoslavno cerkev v Bosni rešila propada. Pred okupacijo so imeli pravoslavni 235 cerkva, od l. 1878. pa do 1905. se je zgradilo 201 novih, 54 novih župnišč in se je 83 starih cerkva popravilo. Sploh je Avstrija uredila in reformirala hierarhijo pravoslavcev v Bosni ter sploh Srbe protežirala v vsakem oziru. Zanimivi so tudi podatki o šolstvu in agrarnem vprašanju. — Cena 60 vin. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Golgotha.

Ein Balkan-Roman von Dr. Vladan Gjorgjević, serbischem Ministerpräsidenten a. D.

Dr. Vladan Gjorgjević, ki je zadnji čas postal vrlo važna osebnost in je v Berlinu in na Dunaju igral ob času aneksije precejšnjo vlogo — spisal je »Die serbische Frage«, veliko predaval, pri različnih vladah posredoval ter velja za enega najboljših poznavavcev balkanskega vprašanja. V romanu »Golgotha«, ki je pravkar izšel, pa slika Gjorgjević tragedijo Obrenovičev, razloge njihovega padca in žalostni konec. Gjorgjević, ki je bil osební prijatelj in telesni zdravnik Aleksandra, pozneje pa predsednik ministrskega kabineta, v obliki romana podaja z dokumentarno natančnostjo in pristnostjo pot trpljenja, Golgota, srbskega naroda. Vsak bo rad posegel po tej publikaciji — vsak, kdor se zanima za usodo visoko talentiranega, a pod političnim klikarstvom trpečega srbskega naroda. — Cena 7 K 20 vin. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Trgovskega sotrudnika

sprejme v trgovino z mešaním blagom **Oton Homan** v Radovljici. Ponudbam naj se prilože prepisi izpričeval. 1145 3-1

Še neka vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro ohranjenih in močnih v obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po primerni ceni tvrdka **M. Rosner** in drug, veležanjarna sadja, Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne. 295 156-9

Išče se

cerkvenik

v Ribnici na Pohorju, samski tenoristi-pevci in rokodelci imajo prednost. Poizvedbe pri **L. Sterle**, organistu ravnotam. 1162 5-1

Med. dr. **Josip Stojc**

naznanja, da se je vrnil in da zopet ordinuje od 10¹/₂ do 12¹/₂ ure in od 4. do 5. ure.

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 22.

1147 3-1

Krasno

pomladansko zalogo modne blaga za gospode in dame :: priporoča ::

Engelbert Škušek

Ljubljana, Mestni trg 19

Zastonj

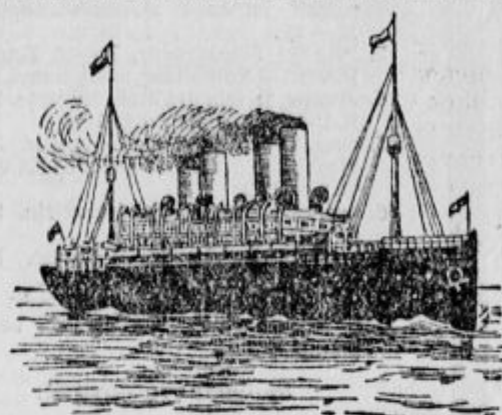
torej brezplačno dobi vsak človek v lekarni **Trnkoczy** z raven rotevža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo. 3257 52-

Veliko zalogo absolutno zaljubljenega pristnega vina, 1907

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi**. — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, silvanec in zelen od 40—55 K, črni »Karminet« po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1-20 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi**.

Kdor hoče varno, mirno in hitro

v AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika 1639 3)

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Augusta Victoria	nosi 25.000 ton
Amerika	24.000
President Lincoln	20.000
President Grant	20.000

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1¹/₂ dneva ter ima potnik pravico porabe brzdovlakov po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Imate

ozeblne, kurja ošesa in trdo kožo?

Trpita

na potenju nog ali zoprnem duhu?

Ena kopelj za noge s

Chiragrinom

Vas tako opravi. 1 zavoje za dve kopelji 30 vin. Dobi se v lekarni **Trnkoczy**, drogerijah **Kanc**, **Berjak** & **Šober** ali v boljših prodajalnah ali pa naravnosti z drogerije v **Gradec-u**, **Sackstrasse 3**. K 423 20-3

Waffenrad

Avstrijska družba za izdelovanje orožja Steyr.

pridobiva stalno nove prijatelje in pristaše med poznavalci. Vporabni in luksuz-stroji za gospode in dame, kolesa za dirke, služb. kolesa za vojaštvo in urade.

Ilustrovani cenik 1909 zastonj in franko.

948 5-1

Zastopnik: **Ivan Jax in sin**, Ljubljana, Dunajska cesta.

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 % priporoča promese na 3 % zem. kred. srečke II. a K 5-50, zrebanje 5. maja glav. dob. K 60.000 4 % og. hipot. srečke a K 4- zrebanje 15. maja glav. dob. K 70.000 3 % " " " I. a, 4-50, " 15. maja " " " 90.000 og. premijske srečke polovice a K 7-15. maja " " " K 200.000

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij.
Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
DUNAJ „MERCUR“ Wollzeile 1
OSREDNJA MENJALNICA: DUNAJ I. WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumberg, Müdling, Novi Jičín, Plzen, Praga, Liberce, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih
srečk in vrednostnih papirjev,
Prospekte in cenike premij zastonj in franko.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Wallace-Podravski, Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih. Vez. K 450.

Ljudska knjižica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska povest. K — 60.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K — 60.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovač. Povest. — Adtleitner, med plazovi. K — 60.
4. zvezek: Detela dr., Malo življenje. Povest. K 1—, vez. v platno K 1'60.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1'60, v platno vez. K 2'60.
6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest. K — 20.
7. zvezek: Detela dr., Prihajač. Povest. K — 90, vez. v platno K 1'70.
8. zvezek: Pasjeglavci. Zgodovinska povest iz Kristusove legende. K 2'20, vezana v platno K 3'20.

Spilmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. K — 40, karton K — 60.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K — 40, karton K — 60.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kavkaskih gor. K — 40, karton K — 60.
4. zvezek: Praški Judek. Povest. II. natis. K — 40, karton K — 60.
5. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Povest. K — 40, karton K — 60.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. K — 40, karton K — 60.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. K — 60, karton K — 80.
8. zvezek: Tri indijske povesti. K — 60, karton K — 80.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. K — 60, karton K — 90.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vladu Akbarja Velikega. K — 40, karton K — 60.
11. zvezek: Rdeca in bela vrtnica. K — 40, karton K 60.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. K — 60, karton K — 80.
13. zvezek: Boj in zmaga. Povest iz Anama. K — 60, karton K — 80.
14. zvezek: Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. K — 60, karton K — 80.
15. zvezek: Angel sužnjev. Braziljska povest. K — 40, karton K — 60.
16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega potovanja po Alaski. K — 60, karton K — 80.
17. zvezek: Prvi med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo. K — 60, karton K — 80.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. II. Spomini na deda. Ravljice in povesti iz slovenskega naroda. III. Jesensko noč med slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbani Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — IV. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojme. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetijskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
6. zvezek: I. sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman. — II. Med dvema stoloma. Izviren roman.
10. zvezek: I. Rokovnjači. Zgodovinski roman. — II. Moj prijatelj Jamalec. — III. Šest parov klobas. — IV. Po tobaku smrdiš. V. Ženitev iz nevoščljivosti.
11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Berite Novice! Vesela igra. — III. Veronika Deseniška. Tragedija. — IV. Pripovedne pesmi.

Cena: broš. á K 1'20, eleg. vez. á K 2—.

Andrejčkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
2. zvezek: Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polža. — Gregelj Košenina. 30 v.
3. zvezek: Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. 30 v.

4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Damberški zvon. 90 v.
5. zvezek: Žalost in veselje. 30 v.
6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. 30 v.
7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. 30 v.
8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.

Gregorčič, Poezije. I. K 2—, vez. K 3—. — Isto, II. K 2—, vez. K 3'20. — Isto, III. K 2—, vez. K 4—. — Isto, IV. K 2'70, vez. K 3'20.

Kocijančič-Svave, Podučne povesti. 80 v. — 26 povesti za mlade ljudi. V bohorici tiskano. 40 v.

Kočevar, Mlinarjev Janez. Slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. Povest. 80 v.

Cigler, Sreča v nesreči. Povest. vez. K 76—. — Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. K — 60.

Kortonica, koroška deklica. Povest. K — 60.

Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Tečaj II. — XII. á K — 80.

Tečaj XIII. — XV. á K 1—.

Vrtec. Casopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1895 do 1899 in 1901 do 1905 á K 3—.

Letnik 1906 in 1907 á K 3'50.

Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I.—III. del á 60 v., kart. 80 v.

Nedolžnim srcem. Pesmi s slikami, vez. K 1'45, kart. K 1'20.

Sveta Germana, izgled krščanske potrpežljivosti. 20 vinarjev.

Šmid Kristof, Roza Jelodvorska. Lepa povest za mladino. S 6 podobami, vez. 2 K.

Mladi samotar. Povest. 30 v., kart. 50 v.

Timotej in Filemon. Povest krščanskih dvojčkov. 40 v., kart. 60 v.

Nedolžnost, preganjana in povelšana. Povest. 60 v.

Evstahij. Povest. 40 v., kart. 60 v.

Genovefa. Povest iz starih časov. 40 v., kart. 60 v.

Genovefa. Povest. (Silvester) 40 v.

Dve povesti: Golobček, Kanarček. 30 v., kart. 50 v.

100 majhnih pripovedek za mladino. vezana 80 v.

Cvetina Borogradska. Povest. 80 v.

Tomšič, Vrtec. Casopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1888—1893, kart. á K 3—.

Zakrajšek, Ogljenica ali hudobija in nedolžnost. Povest. 60 v., kart. 80 v.

Malavašič F., Oče naš. Povest za mladino in ljudstvo. K 1'70.

Mati božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen. Povest iz časov turskih bojev koncem XVI. stoletja. 80 v.

Slovenski A. B. C. v koloriranih podobah s pesmicami. Priporočljiva knjiga otrokom v zabavo in za početni nauk v branju. 80 v., trdo vez. K 1'20.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Bourget. Razporoka. Roman. K 2—, vez. K 3—.
2. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hisa ob Volgi. K 1'20, vez. K 2'20.
3. zvezek: Prus (Alex. Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, vez. K 3'40.
4. zvezek: Ponižani in razžaljeni. Roman. Brosirano K 3—, vez. K 4'20.
5. zvezek: Sevcenko-Abram. Kobzar. Izbrane lirčne in pripovedne pesmi z zgodovinskim uvodom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. Bros. K 2'40, vez. K 3'60.
6. zvezek: Cuampol-Levistik, Mož Simone. Bros. K 1'90, vez. K 3—.
7. zvezek: Sevcenko-Abram, Kobzar II. del Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaci. Bros. K 1'50.
6. in 7. zvezek skupno Bros. K 3'40, vez. K 4'50.
- Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman. I. in II. del. Bros. K 6'40, vez. K 9'20.
- Križarji. Zgodovinski roman v štirih delih. Bros. K 5'20, vez. K 7'30.
- Z ognjem in mečem. Historičen roman, 4 deli. Bros. K 4'50, vez. K 6'50.
- Rodbina Polaneških. Roman, 3 zvezki. Bros. K 10—, vez. v 2 v. K 12'60.
- Mali vitez, Pan Volodijevski. Zgodovinski roman, 3 zvezki. Bros. K 7—, vez. K 8'40.
- Medved, Poezije. I. del. Bros. K 3'80, vezano K 5—.
- II. del. Bros. K 4—, elegant. vez. K 5'40.
- Sardenko Silvín, Roma. Poezije. Bros. K 2—, elegantno vez. K 3'20.
- V mladem jutru. Poezije. Bros. K 1'50, vez. K 2'20.
- Prešerna Franceta. Poezije. Uredil L. Pintar. Bros. K 1—, vez. K 1'40.
- Prešeren, Poezije. Priredil prof. Luka Pintar. Ilustrirana izdaja. Bros. K 5—, v platno vez. K 6'40, v eleg. usnju K 9—.

Gospodarske, gospodinske, zdravniške, in druge poučne knjige:

Stoletna pratika dvajsetega stoletja, 1901 do 2000. Spisal dr. Pečjak. K 1'30.

Slovenska kuharica ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila. Spisala Pleiweis. Bros. K 3, v platno vez. K 3'60.

Domači zdravnik, po naukih in izkušnjah župnika Kneippa. Za vsakdanje potrebe sestavil V. Podgorc. K 1'20.

Zbirka domačih zdravil kakor jih rabi slovenski narod. S poljudnim opisom človeškega telesa. K 1—.

Kubična knjiga za trgovce z lesom. Obsega rezan, tesan in okrogel les vse debelosti, računani na čevlje in metre, vez. K 3—.

Preračunjene cene in teže iz dunajskih funtov v kile. (Knjižica ima nemški naslov, pa jo lahko rabi tudi slovensko ljudstvo), vez. 80 vin.

Živinozdravništvo ali nauk o spoznanju in ozdravljanju vnanjih in notranjih bolezni. Spisal dr. Strupl. K 3'90.

Domači živinozdravnik. Za potrebe kmetijskega stanu. Spisal Dular. K 1'60.

Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati. Spisal Bleiweis. K 1'60.

Nauk, kako pomagati živini ob porodu, ravnanje staro in mlado živino in ozdravljati porodne bolezni. Spisal Bleiweis. K 1—.

Kmetom v pomoč. Narodno-gospodarska razprava. Spisal Belec. 40 vin.

Živinoreja in mlekarstvo. Navodilo za družnikom slovenskih mlekar. Spisal Pevc. K 1—.

Laški, nemški in slovenski pogovori s kratko slovnico slovenskega jezika. K 2—.

Hitro laški. Najhitrejši način priučiti se laškemu razgovorjanju. 60 vin.

Ročni slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar s kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. K 1'20.

Hitro nemški. Najhitrejši način se priučiti nemškemu razgovorjanju. 60 vin.

Nemško slovenski slovar. Sestavil Kramaršič. K 2'20.

Slovensko-nemški slovar. Sestavil Kramaršič. K 2'20.

Angleščina, iste se brez učitelja v slovenskem jeziku naučiti. K 1—.

Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar. K 1'20.

Pravila dostojnosti. Kazipot na polju olike in uljudnosti. 40 vin.

Navodilo za spisovanje raznih pisem in opravičnih listov. Z mnogimi vzorci. K 1'60.

Venček čestit za godove, novo leto, in druge prianke v vezani besedi. 40 vin.

Obrednik za cerkvenike ali natančen pouk za cerkvene služabnike. Sestavil Voh. K 1.

Obrednik za organiste. Sestavil Straki. K 1'50.

Kristusovo življenje in smrt v premisljevanjih in molitvah. Spisal Kocijančič. Dva zvezka. Bros. K 8—, vez. K 11—.

Življenje svetnic in svetnikov božjih, za celo leto, dva zvezka. Bros. K 11—, vezano K 14'80.

Križana usmiljenost ali življenje sv. Elizabete. K 1'20.

Pouk krščanskim starišem, po nemški knjigi obdelal Bleiweis. 50 vin.

Pouk zaročencem in zakonskim, Sestavil Zabukovec. K 1'40.

Podlesnik I., Knjigovodstvo. I. del. Knjigovodstvo za dru tva, „Čebelice“, mladenice in gospodarje s predgovorom in uvodom. V platno vez. K 3'20.

Knjigovodstvo. II. del. Obsega potrebna navodila za upravo denarnih zavodov in popolno knjigovodstvo hranilnic, posojilnic, zadrug itd. K 6'20.

Lampe, dr., III. slovenski katoliški shod v Ljubljani dne 26, 27. in 28. avgusta 1906. Govori, posveti in sklepi. K 2'80.

Zbirka avstrijskih zakonov. I. zvezek. Kazenski zakon, o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dodanim tiskovnim zakonom, vez. K 6—.

Zbirka avstrijskih zakonov. II. zvezek. Kazensko pravni red 1890, vez. K 5'60.

Zbirka avstrijskih zakonov. III. zvezek. Izvršilni red. 1902. K 7—.

Zbirka avstrijskih zakonov. IV. zvezek. Civilno pravni red, vez. K 8—.

V. zvezek. Zakon o javnih knjigah, zemljiških itd. z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prejšnj in vpisov. Bros. K 5'60 v platno vez. K 6—.

Glasba.

Aljaž Jakob, župnik na Dovjem, Mešani in moški zbori. I. zvezek: A. Mešani zbori:

1. Domovini, 2. Nevesti, 3. Ne zveni mi; B. Moški zbori: 4. Naša zvezda, 5. Ujetega ptica tožba, 6. Soči. — II. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Pri zibelki, 2. Cerkvica, 3. Ne tožim, 4. Oj planine, 5. Oj z Bogom ti planinski svet; B. Moški zbori: 6. „Solškodski“ mladini, 7. Na Bregu. — III. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Psalm 118, 2. Ti veselo poj; B. Moški zbori: 3. Na dan, 4. Divna noč. — IV. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Ujetega ptica tožba; B. Moški zbori: 2. Zakipi duša, 3. Dneva nam pripelji žar, 4. Pri pogrebu. — V. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Opomin k veselju, 2. Sveta noč; B. Moški zbori: 3. Stražniki, 4. Hvalite Gospoda, 5. Občutki, 6. Geslo. — VI. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Job, 2. V mraku; B. Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji žar II., 4. Z vncem tem ovenčan slavo! 5. Triglav. — VII. zvezek: A. Mešani zbori: 1. Slavček, 2. Zaostali ptič, 3. Domorodna iskrica; B. Moški zbori: 4. Pri svatbi, 5. Pri mrtvaškem sprevodu, 6. Geslo. — Vsak zvezek po 60 v.

Bajuk Marko, Slovenske narodne pesmi za štiri glasove. I. zvezek. P. K 1—.

Slovenske narodne pesmi za štiri glasove, II. zvezek. P. K 2—.

Bajuk Marko, Slovenske narodne pesmi za štiri glasove. III. zvezek. P. K 1—.

Čerin Josip, Zbori za štiri moške glasove. P. K 3—.

Ferjančič Fran, Moški zbori. P. K 2'20.

Sesti venček narodnih pesmi za moški ali ženski zbor. P. 40 v.

Foerster Anton, Op. 23, Harmonija in kontrapunkt. P. K 3'20.

Op. 22, Teoretično-praktična pevška sola. P. K 1'50.

Op. 40, Teoretično - praktična klavirska sola. I. in II. zvezek po K 1'80.

Grum Anton, Venček narodnih pesmi za četeteroglasni moški zbor. P. 50 v., 10 izvodov K 4—.

Hribar P. Angelik, Mladinski glasi. Trije zvezki. I. zvezek 24 v., II. in III. po 40 v.

Kimovec Fran, Venček gorenjskih pesmi. P. 50 v.

Laharnar Ivan, Op. 5, Pomladanski odmevi. Pesmi za sopran, alt, tenor, bas. Drugi natis. Dva zvezka po K 1'30.

Op. 8, Gorski odmevi. Zbirka moških zborov in četeterospvov. Drugi natis. Dva zvezka po K 1'50.

Op. 10, Planinke za sopran, alt, tenor, bas. Drugi natis. Dva zvezka po K 1'20.

Gorske cvetlice. Slovenski napevi za četetero in petero mešanih glasov. Drugi natis. P. K 1'50.

Leban Avgust, Glasi s Primorja za moški zbor. P. K 1'20.

Mihelič Alojzij, Venček narodnih pesmi za mešani zbor. Drugi zvezek. P. 50 v., 10 izvodov K 4—.

Grum Anton, Cerkvena pesmarica za Marijino družbo. I. del. Za štiri enake (ženske ali moške) glasove. K 2—.

V ponižnosti klečimo in pet Marijinih pesmi. P. K 1—.

Foerster Anton, Op. 5, Lamentacije in očitavanja ali žalostne pesmi Jeremija preroka („Kaj sem ti storil“) za mešani zbor. Drugi natis. P. 70 v.

Op. 17, Lavretanske litanije Matere božje za ljudsko petje, Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. Moški ali ženski ali mešani zbor. P. 40 v.

Op. 73, Litanije presv. srca Jezusovega za ljudsko petje. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. Moški ali ženski ali mešani zbor. P. 40 v.

Op. 82, Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije za mešani zbor in samospeve z orglami. Drugi pomnoženi natis. P. K 1'20.

Op. 100, Šest Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas) z orglami. Prva zbirka Marijinih pesmi. P. K 1'80, gl. po 40 v.

Op. 105, Praeludium et postludium na avstrijsko himno za orgle. V proslavo 60 letnega vladanja Njega Velikanstva cesarja Franc Jožefa I. P. 60 v.

Op. 107, Ave Maria VII vocum inaequalium aut IV aequalium. P. 60 v., gl. 20 v.

Hladnik Ignacij, Op. 15. 16 Marijinih pesmi za mešani zbor. P. K 1—, gl. po 20 v.

Op. 25, „Ave“, 17 Marijinih pesmi za mešani zbor, samospeve in orgle. P. K 2—.

Op. 45, Češćena kraljica! 15 Marijinih pesmi za mešani zbor, solo-speve z orglami. P. K 1'80, gl. po 30 v.

Op. 49, Regina coeli za mešani zbor in spremljavo orgel ali orkestra. P. K 1—.

Op. 51, 19 Marijinih pesmi za solospve, mešani zbor in orgle. P. K 2—.

Hribar P. Angelik, Slava Brezmadežni o petdesetletnici. Napevi za Marijino družbo. Kart. K 1'20, v platno K 1'60.

Sattner P. Hugolin, Slava Bogu. Cerkvene pesmi 2. zvezek. 25 Marijinih pesmi za mešani zbor. P. K 2—, glasovir po 30 v.

Slovenska sveta maša za mešani zbor s spremljavo orgel. Drugi natis. P. K 1'20.

Smarnične pesmi za sopran, alt, tenor, bas. Drugi natis. P. K 1'30.

Velikonočne pesmi za mešani zbor. Drugi natis. P. K 1'30.

Pogačnik Ivan, Op. 8, 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. P. K 1—, gl. po 20 v.

Sattner P. Hugolin, Op. 2, Cerkvene pesmi v čast sv. Rešnjemu Telesu za mešani zbor. P. K 1'60.

Op. 9, Mašne pesmi za mešani zbor. P. K 2—, gl. 40 v.

Op. 10, „Slava Bogu“. Mašne pesmi za mešani zbor. Tretji pomnoženi natis. P. K 1'50, gl. po 40 v.

Marijine pesmi za mešani zbor in orgle. P. K 1'80, gl. po 50 v.

Cerkvene pesmi v čast presv. Rešnjemu Telesu za mešani zbor. P. K 1'60.

Postne pesmi za mešani zbor in orgle. P. K 1'50, gl. po 40 v.

Slava Jezusu. Pesmi na čast božjemu Zveličarju za mešani zbor. P. K 3—, gl. po 25 v.

Smarnice. 12 pesmi za mešani zbor, deloma z orglami. P. K 2—.